

Innst. S. nr. 183.

(1998-99)

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til: 1) ratifikasjon av overenskomst av 23. oktober 1998 om Den nordiske investeringsbanken, 2) ratifikasjon av overenskomst av 6. november 1998 om Det nordiske miljøfinansieringsselskapet og 3) godkjenning av overenskomst av 9. november 1998 om Nordisk Utviklingsfond.

St.prp. nr. 57 (1998-99).

Til Stortinget.

Sammendrag

Regjeringen ber i proposisjonen om samtykke til ratifikasjon av ny overenskomst av 23. oktober 1998 om Den nordiske investeringsbanken (NIB), ratifikasjon av ny overenskomst av 6. november 1998 om Det nordiske miljøfinansieringsselskapet (NEFCO) og om samtykke til godkjenning av ny overenskomst av 9. november 1998 om Nordisk Utviklingsfond (NDF).

Som trykte vedlegg til proposisjonen følger avtrykk av overenskomstene i norsk tekst.

Det blir i proposisjonen vist til at NIB opprinnelig ble etablert ved overenskomst av 4. desember 1975, NEFCO ved overenskomst av 2. mars 1990 og NDF ved overenskomst av 3. november 1988. De tre institusjonene ble opprettet som ledd i det nordiske samarbeidet og er eid av de fem nordiske statene. De nye overenskomstene vil avløse de tidligere når de trer i kraft.

De tre institusjonene har til felles at de deltar i finansieringen av prosjekter utenfor Norden. Institusjonene behandles i mange sammenhenger på linje med andre multilaterale finansieringsinstitusjoner som Det internasjonale pengefondet (IMF), Verdensbanken, Den europeiske investeringsbanken (EIB) og Den europeiske utviklingsbanken (EBRD).

Den økte internasjonale virksomheten og risikoen knyttet til denne har skapt behov for tiltak som kan bidra til å styrke institusjonenes internasjonale stilling. De nye overenskomstenes bestemmelser om juridisk status, privilegier og immunitet vil gi NIB, NDF og NEFCO et rettslig organisasjonsgrunnlag på linje med andre internasjonale institusjoner som driver tilsvarende virksomhet. De nye overenskomstene regulerer bankens rettslige stilling såvel i forhold til långivere og låntakere som i forhold til de nordisk lands myndigheter og nasjonal lovgivning.

En viktig målsetting er at finansieringsinstitusjonene får prioritet fremfor andre kreditorer og holdes utenfor de internasjonale gjeldsletteforhandlingene for stater som ikke er i stand til å betale sin utenlandsgjeld. Dette vil lettere kunne oppnås ved at eierlandene garanterer for institusjonenes virksomhet, samtidig som de gode innlånsvilkår kommer låntakerne til gode.

De tre overenskomstene er i hovedsak likelydende.

Det fremgår av proposisjonen at formålet med NIBs virksomhet er utvidet fra finansiering av investeringsprosjekter av nordisk interesse til investeringsprosjekter av interesse både for Norden og de land utenfor Norden som får lån og garantier (artikkel 1). Endringen av omtalen i artikkel 1 gjenspeiler en faktisk utvidelse av bankens virksomhetsområde som har funnet sted siden etableringen av banken. Artikkel 1 i overenskomsten for NEFCO sier at formålet er å fremme investeringer av nordisk miljøinteresse i Øst-Europa. I den nye overenskomsten om Nordisk Utviklingsfond heter det i artikkel 1 at formålet er å fremme økonomisk og sosial utvikling i u-land. De tre overenskomstene har for øvrig omtrent likelydende bestemmelser vedrørende institusjonenes grunnkapital, søksmål mot institusjonene, institusjonenes eiendommer, aktiva og offisiell kommunikasjon, regulering av skatter og avgifter, immunitet for personalet og penger, valuta og betalingsstransaksjoner.

Det framgår av proposisjonen at overenskomsten om Nordisk Utviklingsfond ikke behøver å ratifiseres, men skal ifølge artikkel 16 godkjennes av samtlige avtalestater i samsvar med den prosedyre de respektive statene velger.

Institusjonenes hovedseter er som tidligere Helsingfors. De nye overenskomstene vil derfor i første rekke få praktiske virkninger i Finland. Nordisk ministerråd

vedtok 10. november 1997 at NIB parallelt med den nye overenskomsten skal inngå en vertslandsavtale med den finske staten, som regulerer forholdet mellom NIB og vertslandet. Avtalen omfatter bl.a. regulering av tilbakebetaling av skatte- og tollinntekter som omtales i artikkel 9 i overenskomsten, samt valg av alternativer med hensyn til pensjonssystem, arbeidsledighetstrygd og sosialtrygd. Tilsvarende vertslandsavtaler vil bli inngått mellom henholdsvis NDF og NEFCO og den finske staten. De øvrige nordiske land har vært informert om og har hatt anledning til å fremføre synspunkter på innholdet i vertslandsavtalene.

Det fremgår videre av proposisjonen at Nordisk Ministerråd oversendte ministerrådsforslagene om de nye overenskomster til Nordisk Råd for uttalelse. Nordisk Råds presidium har på vegne av Nordisk Råd behandlet forslagene. Nordisk Råds presidium sluttet seg til ministerrådsforslagene 24. september 1998.

Etter behandling i Nordisk Råds presidium, gjorde Nordisk ministerråd endelig vedtak om godkjenning av overenskomstene, med forbehold om nasjonal behandling. De tre overenskomstene ble fra norsk side undertegnet med forbehold om Stortingets samtykke.

Komiteens merknader

Komiteen har merket seg at de nye overenskomstene vil bidra til at NIB, NEFCO og DNF får en rettslig status som er mer på linje med andre multilaterale finansieringsinstitusjoner som driver tilsvarende virksomhet. Komiteen mener disse overenskomstene vil gi de nevnte institusjoner økt immunitet og flere privilegier i forhold til tidligere, og at dette antas å ville styrke deres stilling, spesielt i land utenfor Norden.

Komiteen viser til at det er inngått, eller skal inngås vertslandsavtaler mellom disse institusjonene og Finland hvor alle de tre institusjonene har sitt hovedsete. Komiteen har i den forbindelse merket seg at det i merknadene til ministerrådsbeslutningene er kne-

satt det prinsipp at den stat hvor banken har sitt hovedsete ikke skal ha noen beskatningsmessig fordel i forhold til andre avtalestater, og at i den grad vertslandet har en slik økonomisk fordel skal beløpet tilbakebetales institusjonene. Det tilbakebetalte beløp skal framgå av institusjonenes regnskaper og bidra til eventuelle overskudd som kan deles ut til avtalestatene etter beslutning av Nordisk ministerråd.

Komiteen viser til at Nordisk Råds presidium, på vegne av Nordisk Råd, har sluttet seg til ministerrådsforslagene og at Nordisk ministerråd deretter har fattet endelig vedtak om godkjenning av overenskomstene. Fra norsk side er de tre overenskomstene undertegnet med forbehold om Stortingets samtykke.

Komiteen har merket seg at de nye overenskomstene ikke forventes å ha vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. Overenskomstene nødvendiggjør ikke lovendringer. Komiteen viser i den forbindelse til lov av 19. juni 1947 nr. 5 om immunitet og privilegier for internasjonale organisasjoner m.m., som inneholder lovhjemmel for å kunne gi disse institusjonene den immunitet og de privilegier som er forutsatt i overenskomstene.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget gir samtykke til:

1. ratifikasjon av overenskomst av 23. oktober 1998 om Den nordiske investeringsbanken,
2. ratifikasjon av overenskomst av 6. november 1998 om Det nordiske miljøfinansieringsselskapet,
3. godkjenning av overenskomst av 9. november 1998 om Nordisk Utviklingsfond, i samsvar med forslag framlagt i St.prp. nr. 57 (1998-99).

Oslo, i utenrikskomiteen, den 12. mai 1999.

Haakon Blankenborg,
leder.

Johan J. Jakobsen,
ordfører.

Einar Steensnæs,
sekretær.